

REISJÄRVEN KUNTA

Lausunto suunnitelmaluonnoksen tarpeenmukaisten sosiaali- ja terveyskeskusten määrittelystä ja määrästä Pohjois-Pohjanmaalla vuosille 2023–2025.

1. Onko esitetty sosiaali- ja terveyskeskusten palveluvalikoima ja määrä alueiden väestön palvelutarvetta vastaava?

Reisjärven kunta pitää esitettyjä tarpeenmukaisia sosiaali- ja terveyskeskusten määrittelyä ja määrää järjestämissuunnitelman ja talousarvion mukaisina, kokonaisuutena oikean suuntaisina. Huomioita on kuitenkin erityisesti kiinnitettävä siihen, miten ja että tavoitteisiin päästään. Reisjärven kunta tunnistaa myös sen, että uutta luodaan vain rakenteita uudistamalla. Kaiken on myös tapahduttava tasapainoisella taloudenpidolla. Tehtävä ja haaste on todella suuri. Reisjärven kunnan kohdalta palveluvalikoima ei vastaa tämänhetkistä palvelutarvetta. Oulun eteläisen alueen tarpeen mukaiset sote-keskukset ja palveluvalikoima vastaavat alueen tämänhetkistä palvelun tarvetta ja edellytämme, että palveluvalikoima säilyisi näkyisellä tasolla, jotta turvataan alueen asukkaiden lähipalvelut. Lisäksi kunta edellyttää seuraavien palvelujen saamista maantieteellisesti mahdollisimman lähelle: dialyysi, syöpähoidot (jotka edellyttävät lääkärin paikalla oloa), lääkärin päiväaikainen päivystys, röntgen ja vuodeosasto. Erityisesti tulee kiinnittää huomioita, että Pohjois-Pohjanmaalla turvataan lääkäri- ja hammashoidonvastaanotot sote-keskussuunnitelman mukaisesti, jotta alueet eivät eriarvoistuisi ja palvelua olisi saatavilla tarpeenmukaisesti.

Rohkeutta ajatella ja järjestää asioita uudella tavalla tarpeen mukaisesti asiakkaiden parhaaksi sekä tasapainoisen talouden saavuttamiseksi arvostetaan Reisjärvellä. On kuitenkin kiinnitettävä huolellisesti huomiota siihen, että hoitoketjut toimivat ja että asiakas saa juuri tarvitsemaansa hoivaa ja hoitoa. Siirtymä palvelusta toiseen tulee siis olla sujuvaa, oikea-aikaista sekä nopeasti muuttuviin tilanteisiin ketterästi reagoivaa. Palveluissa ja palveluketjuissa olevia aukkoja ja päällekkäisyyksiä tulee tarkastella jatkuvasti sekä reagoida tehtyihin huomioihin viipymättä.

Reisjärven kunta on ennakoanut peruspalvelujen saatavuuden turvaamista järjestämällä uudet toimitilat neuvolalle ja hammashuollolle sekä rakentamalla sote-keskusta tulevaisuuden tarpeita varten. Vaikka digitaalisten palvelujen hyödyntäminen on suotavaa ja kannatettavaa, on huomioitava, ettei se saa johtaa eriarvoistumiseen tai yksinäisyyden lisääntymiseen. Erityisesti liikuntarajoitteisten

ja ikäihmisten henkilöiden kohdalla, jotka viettävät huomattavan osan ajastaan kodissaan, digipalvelut saattavat aiheuttaa lähikontaktien harvenemista ja sitä kautta yksinäisyyden lisääntymistä. Mikään teknologia ei korvaa ihmiskontaktia ja sen tuomaa turvallisuudentunnetta. Digitaalisten palvelujen käytössä tuleekin huomioida, etteivät ne sovi kaikille erilaisista käyttörajoitteista johtuen. Kaikkien väestöryhmien palvelujen yhdenvertainen käyttö- ja asiointimahdollisuus on turvattava. Yhteisöllinen asuminen on keskeisessä roolissa ikäihmisten palveluissa. Tähän Reisjärven kunta on osaltaan jo varautunut hyvinvointikylä-suunnitelmallaan. Tätä suunnitelmaa halutaan kehittää yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa. Reisjärven kunta haluaa säilyttää arviointiyksikön, Arvidan, omassa kunnassa.

2. Mikä on näkemyksenne yksiköihin, joiden palveluvalikoimaa ja tuottamistapaa esitetään lausuntomateriaalissa arvioitavaksi.

Olemme tyytyväisiä Reisjärvellä säilyviin sotekeskuspalveluihin. Sote-keskuksen tulee sisältää monipuoliset palvelut, jotka on koottu ja sovitettu yhteen sekä ovat joustavia, ja että palvelujen jatkuvuus on turvattu kuntamme omassa yksikössä. Asukas saa palveluohjausta ja -neuvontaa omassa kunnassa sote-keskuksessa. Haluamme erityisesti korostaa, että lääkärinvastaanottopalvelua olisi kunnassamme vähintään kolmena päivänä viikossa. Oulun eteläisen alueen tarpeen mukaiset sote-keskukset ja palveluvalikoima vastaa alueen tämänhetkistä palvelun tarvetta ja toivomme, että palveluvalikoima säilyisi näkyisellä tasolla, jotta turvataan alueen asukkaiden lähipalvelut. Digitaalisen sote-keskuksen ja digitaalisten palvelujen osalta tuleekin huomioida, etteivät ne sovi kaikille erilaisista käyttörajoitteista johtuen.

3. Onko asiointisuunnat, työmatka- ja julkinen liikenne sekä välimatkat huomioitu riittävällä tavalla sosiaali- ja terveyskeskusten palveluverkostossa?

On huomioitavaa, että Reisjärvellä julkista liikennettä kulkee erittäin harvoin, ja näin ollen se ei palvele sosiaali- ja terveyskeskusten palveluverkoston. Vaikka Reisjärvi on jo ennakoitavasti luopunut vuodeosastopaikoista, niiden tulee kuitenkin olla saatavilla kohtuullisella etäisyydellä olosuhteet, kuten liikenneyhteydet, huomioiden. Samalla on varmistettava, että matkakeskuksen palvelut toimivat luotettavasti ja varmasti. Matkakeskuksen toimintavarmuus korostuu hyvinvointialueella pitkien etäisyyksien vuoksi. Lisäksi erikoislääkärien vastaanotot ovat kaukana Reisjärveltä: Kokkolassa, Oulaskankaalla, Raahessa ja Oys:ssa. Oulun eteläisen alueen kuvantamispalvelut ovat myös Haapjärvellä, Nivalassa, Ylivieskassa, Oulaskankaalla, Pyhäjärvellä toistaiseksi. Uuden sote-keskuksen myötä toivomme, että uusia tiloja myös hyödynnettäisiin erikoislääkärien vastaanottoa paikkana. Reisjärvellä oli hyvin toimiva ensihoitovalmius ambulanssi 24/7, joka tulisi ehdottomasti palauttaa alueen maantieteellisen sijainnin ja pitkien etäisyyksien vuoksi. Näin ollen palvelua voidaan tarjota myös lähialueille sekä loma-asukkaiden tarpeeseen. Nykyään

ensivastetoiminta on satunnaista, koska palokunnalla ei ole jatkuvaa varallaolovalmiutta.

Edellytämme, että jatkossakin asukkaamme voivat käyttää Keski-Pohjanmaan keskussairaalan päivystys- ja erikoissairaanhoidon palveluita. Toivomme, että tiedonkulkuun eri hyvinvointialueiden välillä kiinnitetään huomiota.

4. Miten sosiaali- ja terveyskeskuksen tulisi paikallisesti toimia, jotta se vastaa asukkaiden palvelutarvetta?

Reisjärven kunta on ennakoanut peruspalvelujen saatavuuden turvaamista järjestämällä uudet toimitilat neuvolalle ja hammashuollolle sekä rakentamalla sote-keskusta tulevaisuuden tarpeita varten. Sosiaalipalvelut ovat samoissa tiloissa terveystieteiden kanssa. Sote-keskuksen tulee toteuttaa ennaltaehkäisevää hyvinvointityötä sekä joustavia ja monipuolisia palveluita, jotka kootaan ja sovitetaan yhteen. Edellytämme, että palvelujen jatkuvuus on turvattu kuntamme omassa yksikössä. Asukas saa palveluohjausta ja -neuvontaa omassa kunnassa sote-keskuksessa. Haluamme erityisesti korostaa, että lääkärinvastaanottopalvelua olisi kunnassamme vähintään kolmena päivänä viikossa. Reisjärven kunta haluaa säilyttää arviointiyksikön, Arviidan, omassa kunnassa.

Olemme tyytyväisiä Reisjärvellä säilyviin sotekeskuspalveluihin:

- lääkärinvastaanotto vähintään 3 päivänä viikossa
- hoitajavastaanotto 5 päivänä viikossa
- perustason päivystys
- laboratorionäytteenotto 5 päivänä viikossa
- neuvola
- hammashuolto
- saattohoito
- syöpähoidot
- ensihoito
- palveluohjaus ja -neuvonta
- mielenterveys- ja päihdepalvelut
- apuvälinepalvelut

- lääkinnällinen kuntoutus
- ikääntyneiden sosiaalipalvelut
  - paikkakunnan asumispalvelut palvelutalo Mansikka, Honkalinna ja Paavolan hoivakoti
- aikuisten sosiaalipalvelut
- lapsiperheiden sosiaalipalvelut, ja
- erityisryhmien sosiaalipalvelut
  - paikkakunnan asumispalvelut Mäntykoti, Esperin Rantaniemi ja Paavolan hoivakoti
- opiskeluterveyden huolto
- opiskeluhuolto
- liikkuvat erikoispalvelut, esimerkiksi silmäpohjan kuvantaminen ja mammografia
- liikkuvat erikoislääkäripalvelut

Lisäksi kunta edellyttää seuraavien palvelujen saamista maantieteellisesti mahdollisimman lähellä

Haapajärvellä:

- dialyysi
- lääkärin päivystys
- röntgen
- vuodeosasto
- syöpähoidot (jotka edellyttävät lääkärin paikalla oloa)
- liikkuvat erikoislääkäripalvelut

5. Mitkä ovat tärkeimpiä keinoja henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi Pohjois-Pohjanmaalla?

Erityisesti tulee kiinnittää huomioita, että Pohjois-Pohjanmaalla lääkäri- ja hammaslääkäreiden saatavuuteen soite-keskussuunnitelman mukaisesti, jotta alueet eivät eriarvoistuisi ja palvelua olisi saatavilla tarpeenmukaisesti. Alueella tulee lisätä lähihoitajakoulutusta sekä muuntokoulutusta sairaanhoitajaksi, jotta alueemme työntekijätarve turvataan jatkossa.

Kuntien kanssa tulee tehdä yhteistyötä henkilöstön saatavuuden turvaamiseksi esim. asuntojen hankkimisessa. On kustannustehokasta, että lääkärit ja työntekijät liikkuvat alueella taaten lähipalvelut. Panostetaan maahanmuuttajien kotouttamisohjelmiin mm. työlupien käsittelyyn.

Reisjärven kunnanhallitus 8.5.2023